

**MAGNI OPERIS || DE OMNI=||BVS GERMANIAE ||
EPISCOPATIBVS || EPITOMES:||**

CONTINENS ANNALES || Archiepiscopatus MOGVNTINI ac duodecim ||
alioru[m] Episcopatum, qui Moguntino Suffra=||ganeatus titulo subsunt:
Item BABEN=||BERGENSIS Episcopatus, ab || omni iugo Archiepiscopali ||
exempti.||

Brusch, Kaspar

Noribergae, 1549

VD16 B 8782

Reverendissimo Praesvli Illvstrissimoq[ue] Principi ac Domino, Domino
Sebastiano ab Heusenstein, Archiepiscopo Moguntino, Sacri Rom. imperij
per Germanias Archicancellario & Electori: Domino ac ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64715)

REVERENDISSIMO

PRAESULI ILLUSTRIS-

simoq; Principi ac Domino, Domino SEBASTIA-

NO ab Heusenstein, Archiepiscopo Moguntino,

Sacri Rom. imperij per Germanias Archican-

cellario & Electori: Domino ac Mæ-

cenati suo clementissimo, S. D. Gæ-

spar Bruschius Poëta à Diuo

Carolo V. Imp. Aug.

coronatus.

Fecerat æquales quadrupes Nepheleius umbras
Solibus, æquales noctibus atq; dies.
Cessarant hyemis Borealia frigora, primi
Inq; nouo cursu tempora Veris erant.
Pini ferri cum forte uagos ego solus ad amnes
Errarem, patriæ ductus amore meæ.
Mœnus ubi pater, & cum Sala nobilis Egra
Et Nabus ex uno monte lacuq; cadunt.
Quattuor in partes abeuntia flumina mundi
Quorum Albis bibit & Rhenus & Ister aquas.
Hos inquam ad patrios fontes & flumina nota
Dum meditabundum me mea Musa trahit:
Musa per irriguas quæ gaudet currere ualles
Per syluas, montes, flumina, stagna, lacus.
Dum circum uarias ibi uoluo pectore curas,
Ut sit, quando aliquis solus in arua uenit.

A 2

Hic

Hic mihi per sylvas perq; inuia saxa uaganti
Ad Mœnum Domina est obuia facta decens.
Non lasciua equidem quales se condere syluis
Ad notosq; amnes sæpe uenire solent.
Aut qualis nostra est etiam lasciua Thalia
Aut Erato blandi nomen amoris habens.
Sed grauis & mira specie reuerenda Virago
Qualis apud Delon prisca Diana fuit.
Laomedontæam qualem pinxere Mineruam
Aut qualis Graijs Icarioris erat.
Calliopen prima credebam fronte, sed isti
Conueniens uestis non erat ipsa Deæ.
Corporis ipsa etiam series non magna, probabat
Non unam è Phæbi aut Palladis esse choro.
Vestes præterea Tyrio nec Murice tinctæ,
Sed castis quales matribus esse solent.
Ad pectus pendebat honestum, insigne monile:
Mollibus in digitis annulus unus erat.
Huic pietas inuisa fidesq; & gratia Christi,
Solut enim is sponsus dicitur esse Deæ.
At non sola est illa mihi sic obuia facta
Mille animas secum Diua trahebat ouans.
Omnes illustres, atq; alba ueste recinctas
Et circum ornatas tempora fronde noua.
Angelici quales sunt formæ & corpora cœtus
Pura procul dubio & grata caterua Deo.
Aspiciens, primo intuitu conterritus hæsî,
Inceptum trepidus continuiq; gradum.

Mente

Mente recollecta, sed mox animoq; recepto,
Pilea de summis detraho texta comis:
Atq; inclinatis genibus, salve (inquo) salve
Diua nurus, magni progeniesq; Dei.
Quid uult iste sibi aduentus, praesentia quidue
Tam magni secum numinis ista trahit?
Vidimus haec ipsa errantes in ualle puellas
Sape, sed è nostra rusticitate satas.
Non sic Augusto uultu facieq; nitentes
Aetherea, qualem cernimus esse tuam.
Tu certe aut magni sponsa es praelustris IOVAE
Aut incarnati mater honesta DEI.
Sis quaecunq; tamen, nostri miserere, iuuentq;
Casta apud aeternum nos tua uota patrem.
Vix ea finieram, stans tanquam in sydera raptus,
Cum Dea sic placida est uoce loquuta mihi.
Tu quoq; pars nostri iuuenis charissime cetus
Clementem foelix semper habeto Deum:
Namq; haec una & sola salus, & uita putanda est,
Clementem in coelis semper habere patrem.
Salve inquam, iuuenis Dijs non inuise secundis,
Salve atq; à nobis quod petis illud habe.
Non ego rustica sum (bene dicis) nympha: per istud
Quales forte nemus saepius ire uides.
Nec sum purpurei cuiusdam principis uxor
Aut inuicti etiam Caesaris ampla nurus.
Sed quæ Mæonia, dea, uoce ECCLESIA dicor
Hæc uenio ante oculos Bruschi Poeta tuos:

Aeterni nurus alma & filia sancta parentis
Atq; incarnati sponsa pudica DEI.
Non mirare staturam exilem: est corporis huius
Parua quidem series, sed satis apta tamen.
Semper parua breuisq; oculis appareo uestris
Sed magnã esse etiam hæc non male turba probat.
Afflictam uero esse hæc uestra in paupere uita
Pagina te certe sacra docere potest.
Id meus iste habitus lugubris denotat ipsum
Et splendoris habens hæc toga nostra nihil.
Sed finem dabit his curis aliquando malisq;
Clementem placidus qui regit ista Deus.
Et qualis post hanc uitam fortuna sequatur,
In grege qui sequitur cernere rite potes.
In mundo patior, uitaq; exerceor ista
Sed mea post uitam hanc fama superstes erit.
Omni tempore in ætherea florebitis aula
Qui Christi afflictæ hic pressaq; turba sumus.
Audisti, quæ sim, nunc, cur sic obuia facta
Sim tibi, perge etiam discere, quid uel im.
Vos, quibus à superis concessum est ore rotundo
Et Phœbo uestro principe digna loqui.
Quid plerumq; nisi aut nugas tractatis aniles
Aut Paphiæ canitis furta dolosq; lupæ?
Ac molles turpi uersu celebratis amicas
Quæ sæpe ingentis sunt quoq; causa mali.
Aut si seria tractatis, Mauortia bella
Et furiosorum dicitis arma uirum.

Sed

Sed Christi cui sit ueneranda Ecclesia cura
Millibus è multis uix super unus erit.
Tu quoq; per syluas dum sic spaciaris opacas,
Voluere sollicita mente uideris idem.
Magnorum ut regum cantando ingentia facta
Nomen in hac uita sic tibi grande pares.
Ut peperere sibi laudes & nomen Homerus
Ascra tuus uates, Sulmoq; clare tuus.
At si uis Reges magnos celebrare ducesq;
Et sedet hæc animo cura ita fixa tuo:
Cur non hoc eanis? ut me quondã Ecclesiam amarint
Ut dederint & opes diuitiasq; mihi:
Ut mihi nutrices Reginae templa scholasq;
Sumptibus immensis constituere suis.
Quas ad se rapiunt hodie per fasq; nefasq;
Qui rapere has ad se uiq; doloq; queunt.
At qui non rapiunt, bona sed sua cuiq; relinquunt:
Nil conferre tamen nunc, uelut ante, solent:
Sunt multi inter uos doctrina & nomine clari,
Virtutes ueterum qui cecinere ducum.
Cur nemo hæctenus est, qui laude ornaret eadem
Doctores ueteres, Pontificesq; meos?
Qui sanctis mihi collegere laboribus istum
Quem coram illustrem cernis adesse gregem.
Sunt pauci, qui nostra agnoscunt munera, dicis:
Aut quibus est gratus forsitan iste labor.
Verum ut sint perpauca, aliquos tamen esse necesse est
Quos poterit pietas ista mouere uiros.

Vtq; alij non sint, tamen Heusensteinius heros
Instar multorum solus & unus erit.
Sed nec solus erit, sunt nostro hoc tempore plures,
Ista quibus pietas grata futura tua est.
Qui te laudabunt, qui te reuerenter amabunt,
Teq; uolent charos inter habere suos.
Iam si uis etiam pulchre, & mihi gratificari:
Atq; animum plene demeruisse meum.
Vt sua presulibus non fama intercidat omnis,
Germanis priscis & suis extet honos,
Aude aliquid: res est grauis hæc, & plena laboris
At tua sic etiam gloria maior erit.
Alcmena genito graue erat tot uoluere casus,
Tot portenta sua seua domare manu.
Verum immortales non esset adeptus honores,
Virtute ærumnas ni superasset eas.
Aurea non inter summi Iouis astra micaret,
Ni coeli in terris grande subisset onus.
Non celebres ludos, non annua festa iuuentus
Vrbis Agenoreæ constituisset ei.
Ni prius innumeros tolerasset in orbe labores,
Pro sacris aris pro patrijsq; focis.
Ergo age, si toti uis inclarescere mundo
Quod graue quod durum est suscipe, perfer, adi.
Plurima erunt ueterum saxa & monumenta legenda,
Plura ex antiquis excipienda libris.
Nec tibi erunt pauca inquirenda Bybliotheca
Illic cum tineis bellum erit acre tibi.

Sic

Sic adeunda tibi sunt sepe Monastica templa
Multa legenda ubi erunt non satis apta legi.
Ex quibus omnibus est quaerendum id scilicet, apte
Susceptum quod opus prouehat, ornet, alat.
Nec tibi erit secus hic faciendum, quam facit ipsa
Quae uarios flores sedula gustat apis.
Omnibus eliciens, mel quod sibi conficienti
Profit, & instructos impleat alucolos.
Hac ubi dixisset uenerabilis illa Virago
Pluraq; , difficile est quae meminisse mihi:
In uentos sublata leues euauit, estq;
Post oculis non tam reddita pulchra meis.
Ipsa sequens etiam Dominam pulcherrima turba
Migrare ad superos est mihi uisa polos.
Stans ego & accensus coetus abeuntis amore
Frustra oculis illum sydera in usq; sequor.
Ac nisi mortales uetuisset turpiter artus
Et caro coelestes quae nequit ire uias:
In terris certe tam nil sublime fuisset
Ascensum ad superos quod uetuisset auos.
Cumq; nihil praeter nubes coelumq; uiderem
Amplius: è syluis te cta paterna peto.
Quae posita exigui Reslauri ad flumen amœnum
Vulcanus nuper perdidit ille uorax:
Deformis, ferrugineus, claudusq; nigerq;
Qui tantum ferrum non sinit esse rude.
Dumq; inde Histrias & Rhemi migro per urbes,
Perq; Sueuorum templa laresq; sacros.

A s Per

Per iuga Rhætorum, per Misnica regna, Thoringos
Et Boios, fortes atq; per Heluetios.
Per Chattos & Francigenas, per Pannonas acres,
Per latos populos Saxonis ora tuos:
Omnia templa pio affectu studioq; pererrans,
Omni genas statuas, omnia saxa legens:
Congessi de præsulibus priscisq; nouisq;
Quos nostra unquam habuit patria tota librum.
Non saltem unum aliquem sed multa uolumina magna
Qualia Cumææ forte fuere Deæ
Id patriæ ornandæ studio (pia numina cœli
Testor) & affectu fecimus omne bono.
Atq; ut Germanæ extaret totius, ubiq;
Inclaresceret & nobilitatis honos.
Ne, uelut in uarijs perierunt plurima templis,
Quæ melius certe non perijsse foret:
Clade etiam simili nostra hæc aliquando perirent,
Vidimus in uarijs quæ monumenta locis.
Huius partem operis præsul dignissime primam,
Pontifices quæ omnes dictat habetq; tuos:
Quos tibi subiecit Romana potentia quondam,
Sacraq; Maestas Cæsaris Hesperij.
Hanc inquam partem nostræ haud exilis opellæ,
Offerimus princeps relligiose tibi.
Qui studijs nullis non delectaris honestis,
Pegaseiq; pater diceris esse chori:
Multiplici doctrina hinc usq; ad sydera notus
Ingenio, meritis, relligione, fide.

Inues

Inuenies omnes, quorum pia numina summi
Te successorem constituere poli.
Scilicet à primo Crescente ad tempora nostra,
Tu quibus eximia laude præesse soles.
Inuenies quos Chura uetus, Constantia quosq;
Prisca habuit claros relligione duces.
Et quos templorum colit Argentina suorum
Rectores, doctos magnanimosq; uiros.
Quin & Vangionum Nemetumq; habiturus eodẽ es
Doctores omnes Pontificesq; libro.
Et quos Herbipolis fouit, quosq; Aureatenses
Tempora adhuc ueteri nomine nostra uocant.
His est turba etiam superaddita Vindelicorum,
Et qui Thermarum & nomina fontis habent.
Quinetiam quibus est ornata Hildesia quondam:
Quos Halberstadum Verda habuitq; patres.
His subiunximus & quos Babenberga celebris
Pontifices habet ad tempora nostra uiros.
Horum Pontificum, procerum, patrumq;, ducumq;
Non hic perfectam condimus Historiam.
Sed tantum Annales, & sanctæ posteritati
Hoc commendamus nomina sola libro.
At si uixero, si longos mihi Maximus annos
Ire sinet Deus hæc omnia nostra regens:
Post breuiter dictos, quos pulchra Colonia sub se,
Quos Treueris, Bremis & Parthenopæa fouent.
Quosq; Salisburgum Bauarorum Vrbs inclyta iactat
Et sub Moenatio sydere Riga iacens.

Historiam

Historiam iustam per magna uolumina condam,
In uarijs chartis nam latet ista meis.
Te Præsul Reuerende & clementissime princeps,
Interea his numeris testor & oro meis.
Vt breue suscipias opus hoc clementer, & ipsos
Pontifices secum quos liber iste trahit.
Et tales tibi conuiuas hoc tempore charos
Esse sine, & charos omnibus esse iube.
Sic ad te uenient alij quoq; Maxime Præsul
Quos mea tota fouet Bybliothea: Vale.

In ipso Aequinoctio
Verno, Anni à nato
Christo Dei filio
opt. Max.
1549.